

לְהַפְרֵעַ מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם הַבָּא, בְּזִמְנָן שְׁנִשְׁמָתוֹ תְּרַצָּה לְהַכְנִס לְמִקּוּמָה, דְּוָחִים אוֹתָהּ הַחוּצָה, וְתִשְׁמַד מֵאוֹתוֹ מְקוּם שְׁצִרוּרָה בְּצִרוּר חַיִּי שְׂאָר הַנְּשָׁמוֹת.

(רבי יהודה אומר מכאן) כִּמוֹ שְׁשִׁנְיָנוּ, לְמָה יִקְצַף הָאֱלֹהִים עַל קוּלָּךְ. קוּלָּךְ - זוֹהִי נִשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, עַל זֶה פְּתוּב כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא. מָה הִטְעַם? מִשּׁוּם שְׁמִקְנָא לְשִׁמוֹ בְּכָל. אִם מִשּׁוּם הַפְּרָצוּפִים מִקָּנָא לְשִׁמוֹ, מִשּׁוּם שְׁמִשְׁקָר בְּשִׁמוֹ, אוֹ מִשּׁוּם הַתּוֹרָה.

שְׁנִינּוּ, כָּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוֹשׁ, שְׂאִין לָךְ דְּבַר בַּתּוֹרָה שְׁלֵא כְּלוּל בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ, וּמִשּׁוּם כִּי צָרִיךְ לְהִזְהַר שְׁלֵא יִטְעָה בְּשִׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ וְלֹא יִשְׁקָר בּוֹ. וּמִי שְׁמִשְׁקָר בְּכֻלָּךְ הָעֲלִיּוֹן, לֹא מַכְנִיסִים אוֹתוֹ לְפִלְטְרֵין שֶׁל הַמְּלָךְ, וַיִּשְׁמַד מִן הָעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב בְּאֵן לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פְּסָל וְכָל תְּמוּנָה, וְכַתוּב שֵׁם (שְׁמוֹת ל"ד) פְּסָל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים. כְּלוּמַר, לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פְּסָל - לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ תּוֹרָה אַחֲרַת שְׁלֵא יִרְעֶת וְלֹא אָמַר לָךְ רַבִּי. מָה הִטְעַם? כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא. אֲנִי הוּא שְׁעִתִּיד לְהַפְרֵעַ מִמֶּךָ בְּעוֹלָם הַבָּא בְּשַׁעֲתָא שְׁהַנְּשָׁמָה רוּצָה לְהַכְנִס לְפָנָי, כְּמָה מְזַמְנִים לְשִׁקָר בָּהּ וּלְהַכְנִיסָהּ לְגִיהֵנוֹם.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ וְגו' - שְׁצִרְיָךְ הָאָדָם שְׁלֵא לְשִׁקָר בְּשִׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (דְּבַר אַחַר לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פְּסָל וְגו' - שְׁצִרְיָךְ הָאָדָם שְׁלֵא לְשִׁקָר בְּשִׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמַה? זוֹ בְרִית אוֹת הַקְּדוֹשׁהּ. שְׁמֵי שְׁמִשְׁקָר בְּבְרִית הַזֹּאת, מִשְׁקָר בְּשִׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) שֶׁל הַקָּשֶׁר הִרְאֵנוּ שְׁנִקְשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁנְמוֹלָהּ, וְזֶהוּ הַקְּדוֹשׁ הִרְאֵנוּ

דְּאֵתִי, בְּזִמְנָא דְנִשְׁמָתִיהָ בְּעִיָּא לְמִיעָאל לְדוּכְתָא, וְחִיָּין לָהּ לְבַר, וְתִשְׁתַּצִּי מֵהָהוּא אֶתְר דְּצִרְיָא בְּצִרוּרָא דְחַיִּי דְשְׂאָר נִשְׁמָתִין.

(רבי יהודה אומר מהכא) כְּמָה דְתַנִּינָן, (קהלת ה) לְמָה יִקְצַף הָאֱלֹהִים עַל קוּלָּךְ. קוּלָּךְ: דָּא הִיא נִשְׁמָתִיהָ דְבַר נָשׁ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, עַל דָּא כְּתִיב, כִּי יִי' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא. מָאי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְקָנִי לְשִׁמְיָהּ בְּכָלָא. אִי בְגִין פְּרָצוּפִין מִקָּנִי לְשִׁמְיָהּ, מִשּׁוּם דְמִשְׁקָר בְּשִׁמְיָהּ. אִי מִשּׁוּם אוֹרִייתָא.

תַּנִּינָן, אוֹרִייתָא כְּלָא שְׂמָא קְדִישָׁא הִיא, דְלִית לָךְ מְלָה בְּאוֹרִייתָא דְלֹא כְּלִיל בְּשְׂמָא קְדִישָׁא. וּבְגִינֵי כִּי, בְּעֵי לְאִזְדַּהֲרָא, בְּגִין דְלֹא יִטְעִי בְשִׁמְיָהּ קְדִישָׁא, וְלֹא יִשְׁקָר בִּיהּ. וּמֵאֵן דְמִשְׁקָר בְּמִלְפָּא עֲלָאָה, לָא עֲאֲלִין לִיהּ לְפִלְטְרוֹי דְמִלְפָּא, וַיִּשְׁתַּצִּי מֵעֲלָמָא דְאֵתִי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב הֲכֹא לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פְּסָל וְכָל תְּמוּנָה. וְכַתִּיב הַתָּם, (ד' פ"ז ע"ב) (שְׁמוֹת ל"ד) פְּסָל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים. כְּלוּמַר, לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פְּסָל, לֹא תַעֲבֹד לָךְ אוֹרִייתָא אַחֲרָא דְלֹא יִדְעַת, וְלֹא אָמַר לָךְ רַבִּי. מָאי טַעְמָא. כִּי אֲנֹכִי יִי' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא, אֲנָא הוּא דְזַמִּין לְאַתְפְּרָעָא מִינָךְ בְּעֲלָמָא דְאֵתִי, בְּשַׁעֲתָא דְנִשְׁמָתָא בְּעִיָּא לְמִיעָאל קָמָאי, כְּמָה זְמִינִין לְשִׁקָרָא בָּהּ, וְלַעֲיִילָא לָהּ גּוֹ גִיְהֵנוֹם.

תַּנִּינָא, אָמַר ר' יִצְחָק, לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ וְגו', דְבְּעֵי בַר נָשׁ דְלֹא לְשִׁקָרָא בְּשְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (כ"א דְבַר אַחַר לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פְּסָל וְגו') דְבְּעֵי בַר נָשׁ דְלֹא לְשִׁקָרָא בְּשִׁמְיָהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמֵאֵן אוּהוּ, דָּא בְרִית אֵת קָנִימָא קְדִישָׁא דְמֵאֵן דְמִשְׁקָר בְּמֵאֵן בְּרִית מִשְׁקָר בְּשְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) דְקִשְׁרָא קְדָמָאָה, דְאִתְקַשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּד אִתְגַּזְרוּ. וְדָא הוּא קִיּוּמָא קְדָמָאָה דְכָלָא, לְמִיעָאל בְּבְרִית דְאַבְרָהָם, דְהוּא קִשְׁרָא

של הכל - להפגס בברית אברהם, שהוא קשר השכינה. וצריך אדם שלא לשקר בברית הזו, שמִשְׁקֵר בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשְׁקֵר בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִה הַשֶּׁקֶר? הוּא שְׁלֵא יִכְנִיס בְּרִית זו לְרִשׁוּת אַחֵר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וּבָעַל בַּת אֵל נָכַר.

רבי יהודה אמר מפאן, (הושע ה) בה' בגדו פי בנים זרים ילדו - מי שמִשְׁקֵר בְּבְרִית הַזֶּה, מִשְׁקֵר בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שְׁבְרִית זו אַחֲזִיגָה בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכַתוּב לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּגוֹ'. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹד. רבי אלעזר היה הולך בדרך, והיה עמו רבי חייא. אמר רבי חייא, כתוב וראית בשביה אשת יפת תאר. מה הטעם, והרי כתוב לא תתחתן בם? אמר לו, בעוד שהן קיימות ברשותם.

ובא ראה, אין לך אשה בעמים עובדי עבודת פוכבים ומזלות פשרה פראוי, ששנינו, למה סמך פרשה זו לכן סורר ומורה? אלא בודאי מי שנושא אשה זו, יורש ממנה בן סורר ומורה. מה הטעם? משום שקשה להעביר ממנו זממה, וכל שכן אותה שנושאה בתחלה, שדין בדין נדבק ונטמאת בה, וקשה להעביר ממנה הזממה, והינו מה שאמר משה בנשות מדן, (במדבר לא) וכל אשה ידעת איש למשפכ זכר הרגו.

אשרי חלקו של אותו אדם שיורש נחלה זו ושומר אותה, שבאותה ירשה קדושה נדבק האדם בקדוש ברוך הוא. כל שכן אם זוכה למצוות התורה, שהרי פושט המלך ימינו כנגדו ונדבק בגוף הקדוש. ועל זה כתוב בהם בישראל, (דברים ד) ואתם הדבקים

דשכינתא. ובעי בר נש, דלא לשקרא בהאי ברית, דמאן דמשקר בהאי ברית, משקר בקודשא בריך הוא. מאי שקרא. הוא, דלא ייעול האי ברית ברשותא אחרא. כמה דאת אמר (מלאכי ב) ובעל בת אל נכר.

רבי יהודה אמר מהכא, (הושע ה) ביי' בגדו כי בנים זרים ילדו. מאן דמשקר בהאי ברית, משקר בקודשא בריך הוא. משום דהאי ברית בקודשא בריך הוא אחידא, וכתיב לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל וגו'.

לא תשתחוה להם ולא תעבדם. (שמות כ) ר' אלעזר הוה אזיל בארמא, והוה ר' חייא עמיה. אמר ר' חייא, כתיב (דברים כא) וראית בשביה אשת יפת תאר וגו', מאי טעמא. והא כתיב לא תתחתן בם. אמר ליה, בעוד דברשותיהו קיימי.

ותא חזי, לית לך אנתו בעמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות פשרה כדקא חזי. דתנינן, אמאי אסמין פרשתא דא, לכן סורר ומורה. אלא בודאי, מאן דנסיב האי אתתא, בן סורר ומורה ירית מינה. מאי טעמא. משום דקשה למעבר זוהמא מינה, וכל שכן ההיא דאתנסיבת בקדמיתא, דדינא בדינא אתדבק, ואסתאבת בה, וקשיא זוהמא למעבר מינה, והיינו דאמר משה בנשי מדן, (במדבר לא) וכל אשה ידעת איש למשפכ זכר הרגו.

ובאה חולקיה, דההוא בר נש דירית אחסנתא דא, ונטיר לה. דבההוא אחסנא קדישא אתדבק בר נש בקודשא בריך הוא, כל שכן אי זכי בפקודי אורייתא, דהא פשיט מלפא ימיניה לקבליה, ואתדבק בגופא קדישא. ועל דא כתיב בהו בישראל, (דברים ד) ואתם הדבקים